

Když lékaři řeknou, že má vaše dítě rakovinu, ať jste sebelépe psychicky vybavení, v myšlenkách vám naskočí smrt. Navzdory děsivé diagnóze však dnes většina dětí vážnou nemoc přežívá.

TEXT: EVA TICHÁ

Děti v Motole pózovaly fotografce Kamile Berndorffové pro putovní výstavu Můj nový život, která ukázala, že na dětské onkologii nevládne jen smutek, bolest a beznaděj. Více na www.mujnovyzyvit.cz

VYHRÁLI nad rakovinou

Neprve je to podstatné jméno nevysslovitelné. Bojíte se ho. Nahrazujete ho slovy jako vážná nemoc, zhoubný nádor, onkologické onemocnění. A pak to jednoho dne řeknete: „Rakovina. Moje dítě má rakovinu.“ V tu chvíli se vám uleví. „Teď je rakovina náš přítel,“ řekla mi krátce po seznámení Kateřina Černá, maminka jedenáctiletého Fabiána, kterému lékaři začátkem roku objevili nádor mízních uzlin. Dívám se na ni nechápavě. Skutečně může být něco, co ohrožuje vaše dítě na životě, přítelem?

Po chvíli povídání s Fabiánem a jeho matkou pochopíte. Dojde vám, že tuhle nemoc nemůžete brát jako nepřítel, kterému se vyhýbáte, utíkáte před ním. Zvítězil by. Takže zvolíte opačný postup. Důkladně se seznámíte, zjistíte přednosti i slabiny – co mu svědčí, co ho ničí. Když tohle všechno víte, máte šanci se nemocí spolu s dítětem postavit a porazit ji.

NA ZAČÁTKU BYL ÚPORNÝ KAŠEL

Nemoc jedenáctiletého Fabiána začala kašlem, doprovázeným silným svěděním těla. Lékařka mu naordinovala sirup, ten však nezabral. Jeho stav se zhoršoval. „Syn se začal dávat, přidalo se zvracení, noční pocení. Tak nás poslala na alergologii, kde se na rentgenu zjistilo, že má něco na plicích. Pak už jsme šli rovnou do Motola,“ vzpomíná jeho matka. Do nemocnice Fabián nastoupil 6. února a 15. února už měl za sebou první chemoterapii. „Vlastně jsme měli štěstí v neštěstí. Jen díky tomu, že se uvolnilo místo na alergologii, se včas zjistilo, co synovi opravdu je. Obvykle trvá týdny, než vás vezmou, a mezitím putujete od jednoho lékaře ke druhému a ztrácíte čas. I náš syn dva týdny zbytečně trpěl, než se zjistilo, co mu vlastně je,“ vzpomíná Kateřina Černá.

Když jsem se s Fabiánem poprvé v nemocnici setkala, přišel do návštěvní místnosti a měl s sebou stojan s chemoterapií. „Je po-

slední. Nádor je zničený, ozařování už nebude třeba,“ říkal a já měla pocit, že se role obrátily – on je dospělý a mně jako dítěti vysvětluje, o co vlastně při léčbě jde. Fabián má o své nemoci veškeré informace. To je jedna z forem, jak se s ní vyrovnat. Lékaři před rodiči ani dětmi nic netají. Úměrně věku vysvětlují, co jim je, co se s nimi bude při léčbě dít. A protože děti v nemocnici tráví spoustu času, je jasné, že toho vědí hodně. A také je přirozené, že jejich mentální věk poposkočí. „Při sdělování informací jsme otevření, ale citliví, musíte vážit každé slovo. Děti pak získají na nemoc náhled a zas tak moc je nepřekvapí třeba nežádoucí účinky léčby nebo komplikace,“ říká Lucie Cingrošová, lékařka Kliniky dětské hematologie a onkologie FN Motol Praha.

NEJHORŠÍ JE SOUCIT A UTĚŠOVÁNÍ

Kateřina Černá se měsíc po vyřčení diagnózy zhroutila. Fabián je prostřední ze tří dětí a chod rodiny se v tu chvíli obrátil naruby.

FOTO: KAMILA BERNDORFFOVÁ, ARCHIV RODIN

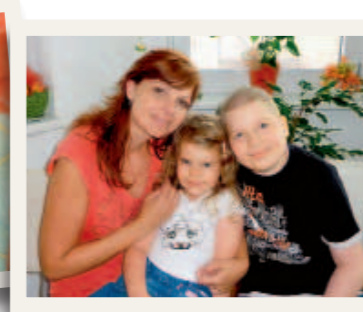
FABIÁN MÁ RÁD SCI-FI

Než Fabián Černý onemocněl, chodil na gymnázium a hrál fotbal za klub Postřívín. Ke sportu se chce vrátit, až bude mít sílu, o kterou přišel při náročné léčbě za pomoci chemoterapie. Když není ve škole, maluje komiksy, fantasy příběhy, má rád sci-fi a hry na počítači.

IDA JAKO MODELKA

Ida Melmerová si v rámci vzniku velkoformátových fotografií zapožívala jako modelka, když se léčila v Motole. Dnes má za sebou osmnáctiny, narostly jí vlasy a studuje.

„Jednoho rána jsem nebyla schopná vstát z postele. Trvalo to týden. Předtím jsem fungovala čtyřicet hodin denně a tohle byl následek šíleného stresu po tom, co jsme se o nemoci Fabiána dozvěděli,“ říká jeho matka. Aby byla schopná dál se o syna starat, vyhledala pomoc odborníka, který jí naordinoval uklidňující léky. Pomáhají jí všechno zvládat, podobně jako většině rodičů onkologicky nemocných dětí. V ten okamžik se Kateřina Černá také vyrovnala s tím, jak o nemoci mluvit před příbuznými a známými. „Nejdříve jsme to tajili, což byl nesmysl. Život rodiny se natolik změnil, že se to utajit nedá. Když jsme to oznámili, nastala fáze, kdy okolí nevědělo, jak reagovat. Nejhorší byl soucit, lítost, utěšování. Nakonec jsme k tomu přistoupili tak, jako bychom mluvili o angíně. Tu měl v životě každý, a tedy ví, že není smrtelná. Stejně jako rakovina, jen si to lidé neuvědomují, což nevyčítám, protože já byla stejná,“ říká Kateřina Černá.

VĚTŠINA DĚTÍ SE VYLÉČÍ

Čísla ukazují, že dnes se většina malých pacientů uzdraví. Když před padesáti lety lékař Josef Koutecký zakládal dětskou onkologii, umíralo 97 procent nemocných. Teď se vyléčí 83 dětí ze sta. V podvědomí však většina z nás má představy o bolesti, vypadaných vlasech, přibraných kilogramech a nakonec i smrti.

První tři zmíněné negativní účinky léčby jsou pravdivé, smrt však není nevyhnutelná.

Osmnáctiletá Ida Melmerová je důkazem, že nad rakovinou se dá zvítězit. Nemoc jí provází od třinácti. Začalo to bulkou na nose. Šlo o zhoubný nádor měkkých tkání. Dívka podstoupila sérii chemoterapií, radioterapie i operace nosu. I když to zpočátku vypadalo, že bude v pořádku, nemoc se po necelém roce vrátila. Tak šla znovu do nemocnice. „Když jsem se dozvěděla, co mi je, napadlo mě, že umřu. Nevěděla jsem, že se mohu vyléčit. A stejně to mají ostatní. Lidé si prostě myslí, že když máte rakovinu, zemřete,“ říká Ida Melmerová. Je rok po skončení léčby. Studuje zdravotnickou školu a její tělo se dává dohromady. Už není tak často nemocná následkem oslabené imunity, dělá to, co všichni ostatní, a má svoje plány. „Jednou bych se chtěla stát lékařkou. Nemoc mě ve výběru povolání ovlivnila,“ říká dívka.

Do běžného života se ani ne po půl roce od skončení léčby vrací i Fabián. Po chemoterapii má občasné potíže s chůzí, ale už mu narostly vlasy, je také zpátky ve škole. „Nemoc dítěte vám změní život. Naši rodinu sblížila. Díky akcím, které se pro nemocné a jejich rodiny pořádají, jsme poznali nové lidi, máme spoustu pozitivních zážitků. Jsem šťastná, být to může pro ostatní znít divně. Ale u nás všechno dobře dopadlo a teď už to jde jen k lepšímu,“ říká Kateřina Černá. ●

eva.ticha@mfdnes.cz

INZERCE ▼